

BİLİŞİM İLE TANIŞIYORUZ

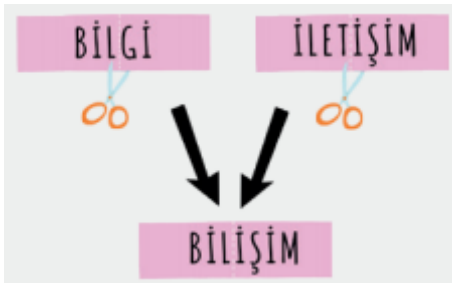
Bilişim Teknolojileri ve Yazılım dersinin **genel amacını** kısaca; “**Bilişim teknolojilerini etkili ve amacına uygun kullanmalarını sağlamak.**” olarak tanımlayabiliriz.

Bilgi; bir konu ya da iş konusunda öğrenilen ya da öğretilen şeylerdir. İnsan aklının erebileceği olgu, gerçek ve ilkelerin bütünüdür. İnsan zekâsının çalışması sonucu ortaya çıkan düşünce ürünüdür.

Teknoloji; insanın yaşamını kolaylaştırmak amacıyla geliştirdiği araç gereçlerle ,bunlara ilişkin bilgilerin tümüdür.

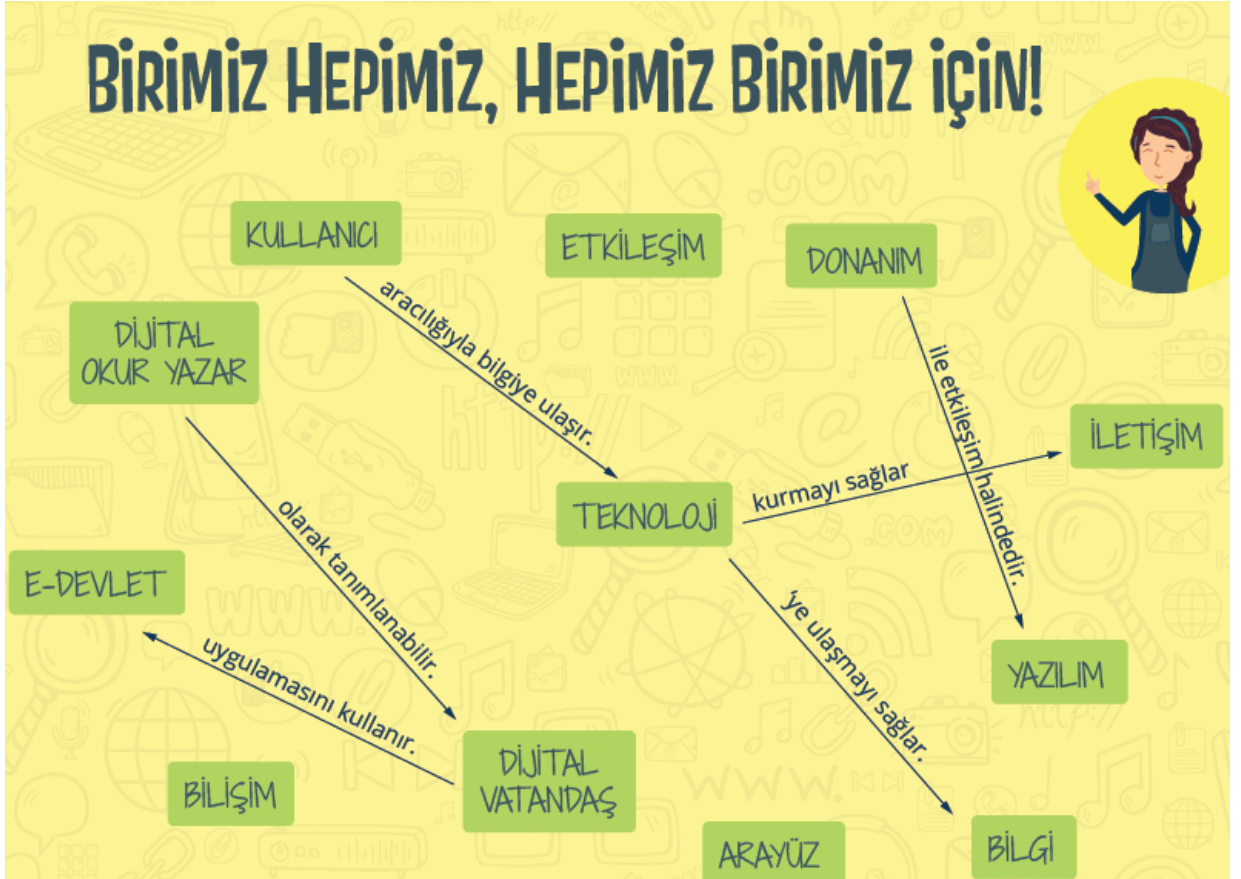
İletişim; duygu, düşünce ya da bilgilerin; ses, yazı ya da sembollerle paylaşılmasıdır. Araç kullanarak ya da kullanmadan yapılabilecek bir bilgi alışverişidir.

İletişim, duygu, düşünce ve bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılmasıdır. **İletişim teknolojisi** ise, mesajların bir yerden bir yere hızlı iletilmesine olanak sağlayan teknolojilerdir.

Bilişim; bilginin, bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak üretilmesi, saklanması, iletilmesi ve ihtiyaca uygun olarak biçimlendirilmesi ile ilgilenilen bir çalışma alanıdır. **Bilişim Teknolojileri (BT)** ise, bilgisayar ve iletişim teknolojilerinin birlikte kullanılması ile oluşturulmuş sistemlerdir.

Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT): Bilginin toplanması, işlenmesi, saklanması ve iletilmesini sağlayan her türlü teknolojiye denir. BİT aynı zamanda, bilgiye ulaşılmasını ve bilginin oluşturulmasını sağlayan her türlü görsel ve/veya işitsel basılı ve yazılı araçlardır.

Donanım; bir bilgisayar sistemini oluşturan ve fiziksel olarak dokunulabilen araçların tümüdür.

Yazılım; bilgisayar donanımının istenilen amaçlar doğrultusunda çalıştırılmasıyla, kullanıcının bilgisayarda istediği işlemleri yapabilmesini sağlayan programlardır.

Arayüz; elektronik cihazlardaki yazılımların kontrolü amacıyla kullanılan ortak yüzeylere verilen isimdir.

Etkileşim; teknolojik araçların arayüzleri aracılığıyla bizimle kurdukları iletişimidir.

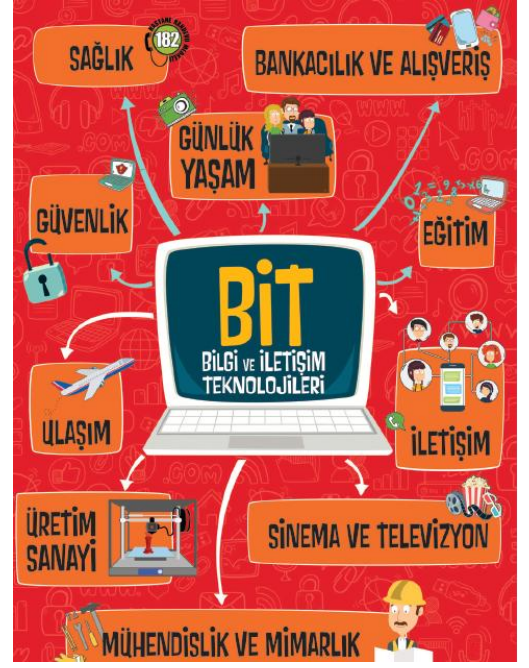

İnternet ise bir ülke ya da dünya çapında, aralarında yüzlerce veya binlerce kilometre mesafe bulunan bilgisayar ve ağların birbirine bağlanmasıyla oluşturulan ağa denir. Sürekli büyüyen bir iletişim aracıdır.

BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN(BİT) KULLANIM ALANLARI VE AMAÇLARINI ÖĞRENELİM

BİT'in sağladığı avantajları şöyle sıralayabiliriz:

- Bilgiye hızlı ve kolay bir şekilde ulaşmayı sağlar.
- Maliyeti azaltır ve verimliliği artırır.
- Zaman tasarrufu sağlar.
- Kâğıt tüketimini azaltarak doğanın korunmasına katkıda bulunur.
- Anlık iletişimi kolaylaştırır.
- İletişim ve hızlı haberleşmeyi sağlar.
- Bilginin kolay ve güvenli bir şekilde saklanmasını sağlar.
- Veri girişini kolaylaştırır.
- Hayatı kolaylaştırır.

BİT'in Günlük Yaşamdaki Yeri: Eğlenmek, araştırma yapmak, müzik dinlemek, film izlemek, ödev yapmak, bilgiler depolamak vb.

BİT'in Eğitimdeki Yeri: Öğrenci not işlemleri, etkileşimli ders yapmak, uzaktan eğitim, projeksiyon cihazı, sunu yapmak, ders çalışmak vb.

BİT'in Sağlıkta Yeri: Bilgisayarlı tomografi, mikro cerrahi yöntemleri, 3B yazıcı ile üretilen organlar, 182 sayesinde randevu almak, e-Devlet ile randevu almak ve hastane işlemlerini gerçekleştirmek (MHRS=Merkezi Hekim Randevu Sistemi) vb.

BİT'in Ulaşımındaki Yeri: Ulaşım araçları için bilet almak, navigasyon cihazları, telekomünikasyon işlemleri, uydular, uçaklar, simülasyon cihazları vb.

BİT'in Güvenlikteki Yeri: Güvenlik kameraları, ışık/ses/ısı sensörleri vb.

BİT'in Bankacılık ve Alışverişteki Yeri: Bankaya gitmeden ödeme yapabilme (internet bankacılığı), sesli imza, istediğimiz anda para transferi yapabilme, ATM'ler, internet alışverişi vb.

BİT'in İletişimdeki Yeri: Görüntülü/sesli konuşmalar, görüntülü konferanslar, e-posta, kol saati ile haberleşme vb.

BİT'in Sinema ve Televizyondaki Yeri: 3B görüntüler, animasyonlar, yeşil perde çekimler vb. (*Yeşil Perde Nedir? Basit şekliyle aslında chroma key (kilit renk) denen bir çekim hilesi yönteminin en çok tercih edilen uygulamasıdır. İki farklı görüntüyü birbirinin üstüne oturtmaya yarar. Böylece imkânsız, pahalı veya tehlikeli sahneleri kolayca çekme şansını kullanıcılara sunar.*)

BİT'in Mühendislikte ve Mimarlıktaki Yeri: Bilgisayarlı çizimler sayesinde hesaplamaların daha doğru olması, simülasyon kullanımı, 3B yazıcı çıktıları, bilgisayar programları vb.

BİT'in Üretim ve Sanayideki Yeri: Araba üretimi, karekod okuyucular, 3B yazıcılar, 3B yazıcılar ile üretilen arabalar, otomotiv sanayisindeki gelişmeler, donanım sanayisindeki yenilikler, askerî sanayideki yenilikler (ses/ısı detektörlü gözlükler) vb.

Her bir saatlik çalışma süresi sonunda 5-15 dakikalık aralar verilmeli.

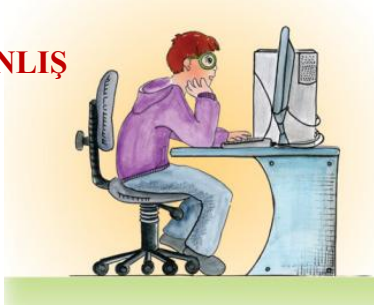

Ara verildiği sırada gözler dinlendirilmeli (Kitap okumak veya televizyon izlemek gibi aktivitelerden kaçınılmalı.).

Ara verildiği sırada hareketli egzersiz yapılmalı (Bisiklet sürmek, yürüyüş yapmak, paten kaymak vb.).

✗ YANLIŞ

✓ DOĞRU

Bilgisayar Kullanırken Nelere Dikkat Etmeliyiz?

- 1) Dik oturmalıyız.
- 2) Kollar dirseklerden 90° kırılmalı.
- 3) Bilekler klavye kullanırken desteklenmeli.
- 4) Ekran göz hizasına gelmeli.
- 5) Ayaklar yerle temas etmeli, yer ile temas etmediği durumda ayaklar desteklenmeli.
- 6) Koltuk yüksekliği ayarlanabilir olmalı.
- 7) Ekran yakından bakılmamalı (50 - 70 cm).
- 8) Her bir saatlik çalışma süresi sonunda 5-15 dakikalık aralar verilmeli.
- 9) Ara verildiği sırada gözler dinlendirilmeli (Kitap okumak ya da televizyon izlemek gibi aktivitelerden kaçınılmalı.)
- 10) Ara verildiği sırada hareketli egzersiz yapılmalı. (Bisiklet sürme, yürüyüş, paten kaymak gibi)

Bilgisayar Kullanırken Fiziksel Çevrenin Şartları Nasıl Olmalıdır?

Fiziksel çevrenin insanın kullandığı bir makine ya da araç için en uygun hâle getirilmesi, fiziksel çevrenin insana uyumlaştırılması sürecidir. Bizler için ise bilgisayar kullanırken kendi sağlığınıza zarar vermeyecek, aynı zamanda daha verimli ve rahat çalışmamızı sağlayacak olan durum ya da duruşumuza **ergonomi** denir. Kullandığımız bilgisayar, bilgisayar masası, oturduğumuz sandalye ve bulunduğumuz mekân oldukça önemlidir.

Yukarıdaki "Nasıl Otursam?" görseli sadece nasıl sağlıklı bir şekilde oturup nasıl bilgisayar kullanabileceğimizi gösterir ve aslında teknolojiyle ilgili yaşadığımız daha önemli bir problem; tablet, telefon, bilgisayar ve televizyon bağımlılığıdır ve asıl bunu önlemek gerekmektedir. Diğer yandan 21. yüzyılın hastalığı da denen oyun bağımlılığı çağımızda küçük yaştaki çocukları ve gençleri olumsuz etkilemektedir. **Bağımlılık, kişinin iradesini görmezden gelerek zarar veren uyararı; tüm zararlarını bilmesine rağmen kullanmaya devam etmesidir.** Bütün bağımlılıklar da olduğu gibi oyun ve internet bağımlıları da sadece kendilerine değil çevrelerindekiilere de büyük ölçüde zarar vermektedirler.

Bilgisayar Bağımlısı olmanın olası sonuçları;

- a. Derslerinde başarısızlık
- b. Göz bozukluğu
- c. Dikkat eksikliği
- d. Tembellik
- e. Obezite problemi
- f. Çevreden uzaklaşma (Asosyalite)

TEKNOLOJİNİN OLUMLU VE OLUMSUZ ETKİLERİNİ GÖRELİM

Teknolojinin Olumlu Etkileri

- Bilgiye çok hızlı bir şekilde ve daha ucuza ulaşılmaktadır.
- Sağlık alanında hastalıkların anlaşılması daha hızlı ve güvenilir şekilde olabilmektedir. Teknoloji sayesinde tedavi yöntemleri gelişmiş ve hastalıklar daha kısa sürede tedavi edilir olmuştur.
- Eğitim-öğretim imkânları artmıştır.
- Bir yerden bir yere ulaşım daha hızlı ve daha konforlu hale gelmiştir.
- Sanayilerdeki üretim artmıştır. Üretilen ürünler daha ucuza mal olmaktadır.
- İletişim ve haberleşme imkânları artmıştır.

Teknolojinin Olumsuz Etkileri

- Çevreye zarar veren gazlar, atıklar çoğalmış, denizler ve doğa kirlenmeye başlamıştır.
- Küresel ısınmadan dolayı dünyanın dengesi bozulmuştur.
- Yeryüzünde bulunan hayvan ve bitki türleri azalmıştır.
- İşsizlik artmıştır.
- Televizyon ve internet aile içi iletişimi koparmıştır. Aile içi iletişimin kopması çocukları da aileden koparıp yalnızlığa itmiştir.
- Yayılan radyasyonlar ve artan manyetik alanlar insan sağlığını olumsuz etkilemeye başlamış ve yeni sağlık problemleri ortaya çıkmıştır.
- İnternet bağımlılığı gibi bazı psikolojik rahatsızlıklar artmıştır.
- İnsanların tembelliği artmış, hazır kullanmaya alışan insanlar üretmekten çok tüketmeye başlamıştır.
- İsraf artmıştır.
- Obezite artmıştır.

Merkezi Hekim Randevu Sistemi

T.C. Sağlık Bakanlığı, Türkiye'de daha etkin ve verimli bir şekilde sağlık hizmetlerine ulaşılması amacı ile Sağlıkta Dönüşüm Projesi'ni yürürlüğe koymuş ve bu program kapsamındaki çalışmalarını büyük ölçüde gerçekleştirmiştir. Bu programın en önemli çalışmalarından biri de **Merkezi Hekim Randevu Sistemi**'dir.

MHRS; vatandaşların Sağlık Bakanlığına bağlı hastaneler ile ağız ve diş sağlığı merkezleri ve aile hekimlerine Alo182 arayarak canlı operatörlerden, web üzerinden ya da MHRS mobil uygulamasından kendilerine istedikleri hastane ve hekimden randevu alabilecekleri bir sistemdir.

Türkiye'de uygulanmakta olan (MHRS), AB'nin kabul ettiği 20 temel kamu hizmetlerinden biridir.

MHRS; kamu hastanelerinde ve bağlı sağlık kurumlarında dağınık halde uygulanan randevu sistemlerini merkezileştirmiştir. Aynı zamanda kamu hastanelerinin randevu sistemlerini bir merkezden yöneten dünyadaki ilk ve tek sistem olma iddiasını taşımaktadır.

MHRS; Alo 182 Çağrı merkezi üzerinden, internetten, mobil uygulamalardan hastanelerimizden ve aile hekimlerimizden vatandaşlara %99,6 erişilebilirlik seviyesinde hizmet verebilmektedir.

MHRS; randevu sisteminden toplanan verileri ile yeni sağlık politikalarının gelişmesine katkıda bulunmaktadır.

Misyon

Merkezi Hekim Randevu Sistemi, çalışanlarıyla birlikte teknolojik imkanları etkin bir kamu hizmetine dönüştürerek vatandaşların sağlık hizmetlerine erişimini kolaylaştırmayı ve hizmet sunumuna katkıda bulunmayı ilke edinmiştir. T.C Sağlık Bakanlığına bağlı hastanelere evrensel kalitede randevu hizmeti sunarak vatandaş memnuniyetini amaçlar.

Vizyon

Merkezi Hekim Randevu Sistemi, ülkesi, sağlık kuruluşları, sağlık çalışanları, vatandaşları ve çözüm ortakları nezdinde güvenilir, devamlı ve saygın bir kamu hizmeti olmayı hedefler. Öneri, talep, görüş ve şikayetler anlık olarak değerlendirilir. Gelişen sağlık bilgi teknolojileri ve çözüm odaklı yaklaşımıyla örnek kamu hizmeti olma vizyonunu ileriye taşımak için çalışır.

Amaçları

- ✓ MHRS'nin temel hedefi hastanelerde muayene öncesi bekleme süresini ortadan kaldırıp, hastane ve poliklinik önlerindeki kalabalıkları azaltarak herkes için daha sakin ve huzurlu bir ortam sağlanmasıdır. Amaç vatandaşların kendi zamanlarını doğru yönetmeleridir.
- ✓ Hastanelerde kaynak kullanım ve dağıtımının ölçülmesi suretiyle sağlık hizmetlerinde verim ve kalitesinin artırılmasıyla MHRS verileri sayesinde sağlık politikalarının geliştirilmesine yardımcı olmaktadır.
- ✓ Hastanelerdeki hekim iş gücünün etkin kullanımını sağlamaktır.

Tarihçe

T.C. Sağlık Bakanlığı tarafından Sağlıkta Dönüşüm kapsamında 2010 yılında Merkezi Hekim Randevu Sistemi (MHRS) hayata geçirildi. Yine aynı yıl randevu kanallarından ilki olan ALO182 çağrı merkezi Erzurum ve Kayseri de faaliyete başladı.

- 2011 yılında, MHRS Web Portal da hizmete dahil edilerek internetten randevu alma süreci de başladı.
- 2012 yılında, MHRS İstanbul ilinin de dahil edilmesiyle birlikte tüm Türkiye kapsamında hizmet vermeye başladı.
- 2013 yılında, sağlık bilişim teknolojileriyle donatılan MHRS, mobil uygulamasıyla da hizmet verme ağını genişletti. Aynı yıl, Aile Sağlığı Merkezleri de MHRS kapsamına eklendi.
- 2014 yılında, kamu hizmeti olan e-Nabız Kişisel Sağlık Sistemi ile MHRS entegrasyonu sağlandı.
- 2015 yılından itibaren online randevu alan veya iptal eden vatandaşlarımıza randevu durum bilgileri e-posta ile hatırlatılmaya başlandı. Aynı yıl; yüksek riskli gebeler, 65 yaş üstü hastalar ve engelli vatandaşların randevu alırken öncelik kazanması sağlandı.
- 2015 yılında, SMS ve sesli yanıt sistemi ile randevu hatırlatma pilot uygulamasına başlandı.
- 2016 yılında, e-Devlet uygulaması üzerinden de MHRS'ye erişim sağlandı.
- 2016 yılında, Ankara Mevki Asker Hastanesi ile Ankara Etimesgut Asker Hastanesinde başlatılan pilot uygulama sonrasında, tüm askeri hastanelerin sivilleşmesiyle birlikte hastanelerin tamamı MHRS'ye dahil edilerek Türkiye genelinde hizmete sunuldu.
- 2016 yılında, MHRS'de kişisel verilerin korunmasını sağlamak ve sisteme erişimi kolaylaştırmak için PIN kodu uygulaması devreye alındı. e-Devlet kullanıcısı ile sisteme giriş yapıp PIN kodu oluşturan vatandaşlarımızın MHRS işlemleri PIN koduna bağlı olarak yapılmaya başlandı.

kaynak: <https://www.mhrs.gov.tr/Vatandas/hakkimizda.xhtml>

e-Devlet

e-Devlet; e-Devlet, vatandaşlara devlet tarafından verilen hizmetlerin elektronik ortamda sunulması demektir. Bu sayede, devlet hizmetlerinin vatandaşa en kolay ve en etkin yoldan, kaliteli, hızlı, kesintisiz ve güvenli bir şekilde ulaştırılması hedeflenmektedir. Bürokratik ve klasik devlet kavramının yerini almaya başlayan e-devlet anlayışı ile, her kurumun ve her bireyin bilgi ve iletişim teknolojileri ile devlet kurumlarına ve kurumlarca sunulan hizmetlere kolayca erişmesi hedeflenmektedir.

e-Devlet Kapısı, tüm kamu hizmetlerine tek bir noktadan erişim imkanı sağlayan büyük bir internet sitesidir. Amacı kamu hizmetlerini, vatandaşlara, işletmelere, kamu kurumlarına bilgi ve iletişim teknolojileriyle etkin ve verimli bir şekilde sunmaktır.

e-Devlet Şifresi

e-Devlet şifrenizi içeren zarfınızı **PTT Merkez Müdürlüklerinden, şahsen başvuru ile,** üzerinde T.C. Kimlik numaranızın bulunduğu kimliğinizi ibraz ederek temin edebilirsiniz.

Bu uygulama, sizin yerinize başka bir kişinin şifre alıp adınıza işlem yapmasının önüne geçilmesi için gerekmektedir. Verilen hizmetler yüksek güvenlik seviyesi gerektirdiğinden, şifreler başvuru sahipleri için özel olarak oluşturulmaktadır. Bu nedenle ancak kimlik ibrazı ve şahsen başvuru ile şifreler verilmektedir.

Kimler e-Devlet şifresi alabilir?

15 yaşını doldurmuş Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları, mavi kartlılar ve yabancılar üzerinde T.C kimlik numarasının bulunduğu fotoğraflı kimliğini (nüfus cüzdanı, evlilik cüzdanı, pasaport ve ehliyet, avukat kimlik kartı, mavi kart, ikamet tezkeresi, hakim ve savcı kimlik kartları, süresi dolmamış (geçerli) çalışma izin kartı) ibraz ederek şahsen ya da vekaleti olan kişi aracılığıyla (vekalette "e-Devlet Şifresi almaya yetki olduğuna dair ibare bulunmalıdır)başvuru yaptığında PTT merkez müdürlüklerinden veya yetkili şubelerinden e-Devlet kapısı şifrelerini alabilirler. Bunun yanı sıra mahkeme kararıyla kendine vasi tayin edilmiş kişiler vasileri aracılığıyla e-Devlet Kapısı şifresi temin edebilirler. Bu durumlar harici başkaları adına şifre alımı mümkün değildir.

Gizlilik ve Güvenlik

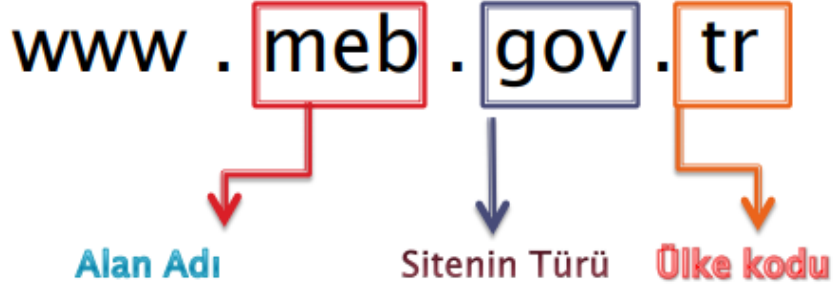
Sistem, güvenlik amaçlı olarak elektronik sertifika kullanmaktadır. Erişiminizin güvenli olup olmadığını adres çubuğunda yer alan adresin **http değil https ile başlamasından ve tarayıcı uygulamasındaki kilit resminden anlayabilirsiniz.**

Mobil Cihazlar için e-Devlet Kapısı

e-Devlet Kapısı Mobil ile e-hizmetlere Android, iPhone ve iPad cihazlarınızdan kolayca erişebilir, "Anlık Bilgilendirme" ile gelişmelerden vakit kaybetmeden haberdar olabilirsiniz.

INTERNET ADRESLERİ

WWW: World Wide Web (Geniş Dünya Ağı)'in kısaltmasıdır.
İnternet adreslerinde genellikle ANA SAYFA için kullanılan bir bölümdür.

Ülke Kısaltmalarına Örnekler

.uk	: İngiltere
.jp	: Japonya
.cn	: Çin
.de	: Almanya
.fr	: Fransa
.tr	: Türkiye

Uzantıya Göre İnternet Adresi Türleri

.com	: Commercial	(Ticari amaçlı)
.net	: Network	(İnternet Servis Sağlayıcısı)
.gov	: Government	(DevletKurumları)
.org	: Organisation	(Vakıf-Organizasyonlar)
.edu	: Education	(Üniversiteler)
.k12	: İlkokul, Ortaokul ve Liseler	(örneğin http://mecitatakliortaokulu.meb.k12.tr/)
.mil	: Military	(Askeri Siteler)
.info	: Information	(Bilgi)
.tv	: Television	(Televizyon)

İnternet Tarayıcı (Browser)

İnternet sitelerini bilgisayarımızda görüntülemek için kullandığımız programlardır.
Günümüzde en çok kullanılan tarayıcılar:

- *Internet Explorer (Microsoft)*
- *Firefox (Mozilla)*
- *Chrome (Google)*
- *Safari (Apple)*
- *Opera (Opera Software ASA, Norveç)*
- *Yandex*